

факторъ се разраства въ едно цѣло и особено психологично дърво — духовния инфантилитетъ, психологичната сѫщност на който ние анализираме и установяваме имено съ помощта на психоаналитичния методъ. Така напр., единолично-авторитарния характеръ на властъта въ обществените отношения, господствували цѣли хилядолѣтия въ историята на човешката култура, чакъ до края на XIX векъ, безспорно се е отразилъ въ религиозните представи и понятия за единолични духове - демони и после богове, които управляватъ сѫдбините на света и на хората и особено пъкъ той се е отразилъ въ цѣлата идеология на монотеизма (историко-материалистическиятъ методъ), но наредъ съ това цялата религиозна психология на човечеството и продуцирането я проекционеъ (отразяващъ) психомеханизъмъ сѫ обусловени и представляватъ характеренъ продуктъ и белегъ на инфантилитета на социалната психология (психоаналитичниятъ методъ). Така марксизъмътъ и психоанализата взаимно се подкрепятъ и допълватъ единъ други въ социологичните си разисквания и заключения. Въ последна степенъ те почиватъ на материални основи и като излизатъ отъ реалистично-материалистиченъ мирогледъ, решително заставатъ противъ архивния идеализъмъ и утопизъмъ при разглеждането на битието и на човешкото общество.

Като приключваме своя прегледъ и сравнение на двата изпитани методи въ социологията — историко-материалистически и психоаналитични, които се осланятъ върху цѣлокупното знание, придобито отъ човеството презъ XIX векъ и началото на XX вѣкъ въ областъта на естествените и социални науки, включително и психологията, ние ще посочимъ на-кратко, че методологичното сродство, а въ нѣкои отношения и единство на марксизма и на психоанализата се състои въ следните точки:

- 1) И дветѣ направления по своя характеръ сѫ аналитични.
- 2) И двата метода посочватъ и анализиратъ подсъзнателните сили, управляващи човешкото съзнание и действие и ги разбиратъ като създатели и двигателните сили на човешкия животъ и отношения.
- 3) Двата метода въ последня степенъ произлизатъ отъ реалистично-материалистичния мирогледъ.
- 4) Марксизъмътъ и психоанализата иматъ идейно-духовно сродство, като освобождаватъ човешкия духъ отъ тегнатиците върху него тѣмни, обусловени отъ подсъзнателни сили, предразсѫдъци на останалите мирогледи и го издигатъ надъ поробявашите го ативистически инстинкти и представи.